

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 28 grudnia 2020 r.

BADK.DPK.133.177.2020

P10-106/20	Data wpływu petycji 26 października 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 23 grudnia 2020 r.

ZMIANY PORZĄDKUJĄCE PRZEPISY

KODEKSU POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

WNOSZĄCY PETYCJE: dwie petycje indywidualne

Sebastian Adamowicz

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany art. 61 § 1 pkt 4, art. 306, art. 333 § 2 oraz art. 479⁸⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji wskazał, iż zastąpienie w art. 61 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania cywilnego wyrazu „przemysłowej” wyrazem „intelektualnej” służy poszerzeniu ochrony praw własności intelektualnej, poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym występowanie z powództwem między innymi o ochronę praw autorskich.

Celem zmiany art. 306 tego kodeksu jest wyeliminowanie sytuacji, jaką jest uniemożliwienie prawidłowego stwierdzenia pochodzenia dziecka w procesie.

W ocenie autora petycji art. 333 § 2 odwołuje się do dokumentów, których obecnie wydać nie można, gdyż nie można utworzyć domu składowego, który wydawał warrant i rewers.

Zdaniem autora petycji usunięcie zdania drugiego w art. 479⁸⁵ kodeksu ma charakter porządkujący w odniesieniu do nowelizacji ustawy przeprowadzonej w 2019 roku.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 ze zm.) dalej k.p.c., przewiduje możliwość podejmowania działań procesowych przez organizacje pozarządowe. Zgodnie z art. 61 k.p.c. organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych mogą, za zgodą osoby fizycznej wyrażoną na piśmie, wytaczać powództwa na jej rzecz w sprawach o alimenty, ochronę środowiska, ochronę konsumentów, ochronę praw własności przemysłowej oraz ochronę równości oraz niedyskryminacji przez bezpodstawne bezpośrednie lub pośrednie różnicowanie praw i obowiązków obywateli. Ponadto, wspomniane organizacje za zgodą strony mogą przystąpić do niej w toczącym się postępowaniu.

Zgodnie z art. 306 k.p.c. dla celów dowodowych pobranie krwi w celu jej badania może nastąpić tylko za zgodą osoby, której krew ma być pobrana, a jeżeli osoba ta nie ukończyła trzynastu lat lub jest ubezwłasnowolniona całkowicie - za zgodą jej przedstawiciela ustawowego.

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) w art. 109 § 1 przewiduje możliwość wydania przez sąd opiekuńczy

odpowiednich zarządzeń w sytuacji zagrożenia dobra dziecka.

Zgodnie z brzmieniem art. 333 § 2 k.p.c. sąd może nadać wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza należność z weksłu, czeku, warrantu, rewersu, dokumentu urzędowego lub dokumentu prywatnego, którego prawdziwość nie została zaprzeczona, oraz jeżeli uwzględni powództwo o naruszenie posiadania.

W prawie polskim dowód składowy jako papier wartościowy został uregulowany **ustawą z dnia 16 listopada 2000 r. o domach składowych oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, Kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw** (Dz. U. z 2000 r. Nr 114, poz. 1191), która weszła w życie z dniem 4 stycznia 2001 r. Ustawa ta została uchylona przez art. 104 ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. z 2011 r. Nr 106, poz. 622) ze skutkiem na 1 lipca 2011 r. Zgodnie z zasadą *numerus clausus* papierów wartościowych (J. Kołacz, *Prawo papierów wartościowych i rynku kapitałowego*, Oficyna 2007, str. 18), oznacza to zniesienie z tą datą dowodu składowego jako instytucji prawnej. Przyczyną uchylecia przepisów o dowodzie składowym było znikome wykorzystanie tej instytucji w praktyce obrotu gospodarczego (K. Zacharzewski, *Domy składowe i dowody składowe de lege derogata*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2012, Nr 2, str. 43-44.).

INFORMACJE DODATKOWE:

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 czerwca 1969 r., sygn. akt I CR 128/69, postawił następującą tezę: „Jeśli w procesie o zaprzeczenie ojcostwa matka sprzeciwia się pobraniu od dziecka próbki krwi dla przeprowadzenia dowodu z grupowego badania krwi, nie zachodzi przyczyna pominięcia tego dowodu (a tym samym przedwczesna staje się przewidziana w art. 233 § 2 k.p.c. ocena przeszkodzenia z tej strony w przeszkodzeniu tego dowodu), gdyż nie pozbawiony władzy rodzicielskiej ojciec - wobec rozbieżności zdań rodziców co do pobrania tej próbki - może w trybie art. 109 zdanie 1 k.r.o. zwrócić się do sądu opiekuńczego o wydanie zarządzenia w przedmiocie pobrania jej od dziecka. Powyższy dowód należałoby pominąć dopiero wtedy, gdyby ojciec w określonym mu terminie nie wystąpił z odnośnym wnioskiem względnie sąd opiekuńczy nie uwzględnił jego wniosku”.

Założeniem art. 306 k.p.c., ustanowionego w okresie, w którym badania typu przyrodniczego nie były jeszcze tak daleko zaawansowane i wielostronne jak obecnie, było nie tylko poszanowanie prawa jednostki do decydowania o zabiegach ingerujących

w integralność cielesną rozumianą dosłownie, lecz także wyłączenie obowiązku poddania się badaniom pozwalającym na identyfikację szczególnych elementów indywidualizujących jednostkę. Rodzaj tych elementów zmieniał się wraz z rozwojem nauk przyrodniczych i możliwością wykorzystania nowych technik badawczych na potrzeby procesowe, a obecnie badania genetyczne stały się standardowym środkiem dowodowym, zaś dokonanie tego rodzaju badań może nastąpić nie tylko na podstawie badania krwi, lecz także innych tkanek czy wydzielin. Nie oznacza to, że zmienił się przez to ściśle osobisty charakter ustalanych cech, które należą do informacji objętych ochroną z art. 51 Konstytucji RP.

Nie sposób przyjąć, aby do pobrania jakiegokolwiek materiału indywidualizującego genotyp mogło dojść bez zgody osoby, której badanie takie dotyczy, tylko dlatego, że pobranie próbek materiału jest mniej inwazyjne niż w wypadku pobrania krwi. Artykuł 309 nakazuje określać sposób przeprowadzenia dowodu innymi środkami dowodowymi niż wymienione w artykułach poprzedzających zgodnie z ich charakterem przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o dowodach. Charakter badań kodu genetycznego dokonywanych na potrzeby postępowania cywilnego uzasadnia odpowiednie zastosowanie art. 306 przy określaniu trybu pozyskiwania materiału do takich badań (Piaskowska Olga Maria (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie procesowe. Komentarz aktualizowany*).

OPRACOWAŁ

Arkadiusz Waszkiewicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz